

Cursus Jazzimprovisatie op orgel

Op zaterdag 16 augustus j.l. vond in de Taborkerk te Ede een niet alledaagse orgelcursus plaats: jazzimprovisatie op orgel. Bijna 30 organisten waren naar Ede gekomen om zich te laten onderrichten door de jonge Duitse organiste Liselotte Kungel, die sinds begin dit jaar muziektheorie doceert aan de Hochschule für Musik te Würzburg.

De opkomst was veel groter dan organisator Erik van der Heijden had verwacht; vermoedelijk had het thema velen nieuwsgierig gemaakt. Jazz en pijporgel zijn twee werelden die in Nederland elk hun eigen leven leiden, maar die nauwelijks in contact met elkaar komen. In Duitsland blijkt dat wezenlijk anders te liggen: er zijn diverse organisten die Jazz-vormen toepassen op orgel, er worden Jazz-orgelconcerten gegeven en er is zelfs een improvisatieconcours voor Jazz op orgel. Organisten komen daar ook al in hun kerkmuziekopleiding in contact met lichte muziek en dan is de stap om Jazz ook op het pijporgel te gaan spelen niet zo groot meer.

De cursus van Liselotte Kungel was om meerdere redenen interessant: organisten kregen de kans om (vaak voor het eerst) ingeleid te worden in de wereld van de jazzharmonie en -improvisatie in het algemeen, ook kreeg men de mogelijkheid te beoordelen hoe jazzy muziek klinkt op een pijporgel en tevens kon beluisterd worden hoe Jazz zich laat verbinden met het kerklied.

Liselotte Kungel behandelde enkele basis Jazz-improvisatievormen en nodigde ook deelnemers uit om de eerste schreden op het Jazz-pad te zetten; dat viel niet altijd mee. Wat bij Kungel vanzelfsprekend jazzy klonk, bleek bij klassiek opgeleide organisten vaak heel anders uit te pakken: het ritme en met name de 'swing-achtsten' leverden problemen op. Ook het vlot grijpen van de septiem- en noneacoorden en het loslaten van klassieke routines gaf de nodige problemen. Toch werden er in korte tijd al heel aardige resultaten behaald. Dat was mede te danken aan de heldere instructie van Kungel en de inspirerende manier waarop zij de materie aanbood.

Uiteraard was er genoeg stof voor gesprek in de wandelgangen: kun je dit zomaar toepassen in de kerkdienst? Past dit op een orgel? Kan een Jazz-improvisatie de gemeentezang inleiden? Botsen hier niet te veel twee werelden? Moet kerkmuziek niet een heel eigen gezicht behouden? Maar ook een heel andere vraag als: hoe kan het dat in de Nederlandse orgelcultuur tot nu toe geen ruimte is voor deze materie en in het buitenland wel?

Kortom, een inspirerende middag die vraagt om een vervolg.

's Avonds werd er een concert verzorgd door Erik van der Heijden en Liselotte Kungel.

Erik van der Heijden speelde onder andere muziek van Bert Matter waarin Jazz-invoeden zitten. Toen Liselotte Kungel ging spelen bleek dat het contrast met echte Jazz toch nog tamelijk groot was, met name op ritmisch gebied. Het aanstekelijke spel deed het Van Vulpen-orgel vermoedelijk swingen als nooit tevoren.

Wietse Meinardi, 17 augustus 2003